

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 9. november 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mette Kjølbj Miller-
Harris
Sagsnr.: 2011-731-0005
Dok.: 224728

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 15/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1526/2011 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning har været sendt til høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben, Danmarks Domstole, Erstatningsnævnet, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Kommunernes Landsforening, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Retssikkerhedsfonden, Dansk Socialrådgiverforening, Danner, Landsforeningen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsforeningen Hjælp Voldsofre, Joan-Søstrene, Mødrehjælpen og Dansk Anti-Stalking Forening.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Domstolsstyrelsen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Erstatningsnævnet, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Datatilsynet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Socialrådgiverforening, Danner, Landsforeningen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsforeningen Hjælp Voldsofre, Joan-Søstrene, Mødrehjælpen og Dansk Anti-Stalking Forening.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Domstolsstyrelsen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten og Dansk Socialrådgiverforening har ingen bemærkninger til betænkningen.

Advokatrådet tilslutter sig forslaget om at samle reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i en ny lov.

Dansk Anti-Stalking Forening er grundlæggende positiv over for betænkningen, som anerkender stalking, og som indeholder mange gode overvejelser, herunder forslaget om at samle reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i et nyt regelsæt.

Mødrehjælpen bemærker overordnet, at betænkningen indeholder mange vigtige og gode overvejelser og forslag.

Joan-Søstrene bemærker, at det er positivt, at der er foretaget en dybdegående gennemgang af problemstillingerne. Joan-Søstrene støtter endvidere et samlet regelsæt om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

LOKK udtrykker stor tilfredshed med betænkningens forslag, der udgør et fremskridt i beskyttelsen af volds- og stalkingudsatte kvinder.

Danner finder det særdeles opløftende, at der med betænkningen er sat fokus på nogle af de problemstillinger, som voldsramte kvinder ofte møder.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre finder det naturligt og et godt signal, at reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning samles i én lov.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at indsatsen over for ofre for forfølgelse prioriteres højt. Instituttet tilslutter sig udvalgets anbefalinger og lovudkast. Lovudkastet, herunder udvidelsen af opholdsforbud, afbalancerer de modstående hensyn mellem på den ene side hensynet til at beskytte forurettede imod kontakt med gerningsmanden og på den anden side hensynet til, at de inddræbte, som gerningsmanden pålægges at tåle, sker i overensstemmelse med den menneskeretlige regulering.

2.2. Stalking og straf for fredskrænkelser mv. uden forudgående tilhold

Landsforeningen Hjælp Voldsofre og **Danner** er enige i, at stalking bør nævnes direkte i loven, og at systematisk og vedvarende forfølgelse eller

chikane bør være en skærpende omstændighed.

Dansk Anti-Stalking Forening er generelt positiv over for udvalgets arbejde og anerkendelse af stalking. Stalking bør dog anerkendes som vold/psykisk vold, hvor de forurettede ofte lider store psykiske skader. Stalking bør endvidere kriminaliseres uden krav om forudgående tilhold, hvilket vil give mulighed for hurtig indgriben. En bestemmelse herom bør omfatte grovere tilfælde af stalking, der bl.a. skal defineres ud fra forurettedes frygt og eventuelt ud fra de forvoldte skader. En stalkingbestemmelse bør også omfatte tilfælde, hvor en person har stalket flere forskellige ofre. Der burde således ikke herske tvivl om en stalkers forsæt, hvis den pågældende tidligere har modtaget formaninger eller tilhold mod at opsøge andre ofre eller tidligere er dømt for lignende krænkelser.

Mødrehjælpen er enig i udvalgets betragtninger om, at forurettede på kort sigt beskyttes bedre af tilhold end af en bestemmelse om straf. Mødrehjælpen er endvidere positiv over for, at stalking fremgår udtrykkeligt i det foreslåede regelsæt. Regelsættet anerkender dog ikke i tilstrækkelig grad stalking som vold/psykisk vold. Mødrehjælpen tilslutter sig derfor Dansk Anti-Stalking Forenings forslag om at kriminalisere stalking.

Datatilsynet bemærker, at der kan være anledning til at overveje spørgsmålet om straf for fredskrænkelser mv. uden forudgående tilhold i en bredere sammenhæng. Datatilsynet henviser til den generelle udvikling, som bl.a. betyder, at internettet spiller en stadig større rolle i alle aspekter af samfundslivet. Selv et enkeltstående tilfælde af chikane mv. på internettet kan have store konsekvenser for den forurettede, selv om der kan være tale om situationer, i hvilke betingelserne for et tilhold næppe vil være opfyldt, ligesom forholdet ikke vil være omfattet af reglerne om ærekrænkelser.

Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets overvejelser om stalking og om spørgsmålet om straf for fredskrænkelser mv. uden forudgående tilhold. Af de grunde, der er anført af udvalget, finder Justitsministeriet således ikke grundlag for at indføre en ny straffebestemmelse om fredskrænkelser i form af forfølgelse eller lignende uden forudgående tilhold. Det bemærkes, at en enkeltstående krænkelser vil kunne være af en så grov beskaffenhed, at krænkelserne i sig selv kan danne grundlag for at give et tilhold. Der henvises til pkt. 3.2 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.3. Tilhold og opholdsforbud

Landsforeningen Hjælp Voldsofre tilslutter sig forslaget om at objekti-

vere tilhold, idet en række bevismæssige problemer hermed bliver løst. Landsforeningen finder det endvidere positivt, at der sker en præcisering af, hvilke former for kontakt mv. der er omfattet.

LOKK og **Danner** støtter forslaget om at lempe bevisbyrden i forbindelse med meddelelse af tilhold, så der blot skal være begrundet mistanke. **Danner** ser endvidere positivt på forslaget om at optage de materielle betingelser for meddelelse af tilhold i loven og objektiveringen af tilholdets indhold, da det vil sikre en mere ensartet anvendelse af reglerne og gøre det lettere at konstatere eventuelle overtrædelser. Myndighederne bør i øvrigt handle hurtigt og konsekvent i sager, hvor børn er udsat for vold eller er vidne til vold i hjemmet, hvilket bør afspejles i sager om tilhold mv.

Med bestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 2, foreslås en særlig regel om tilhold, når en person har været udsat for grov personfarlig kriminalitet, så det sikres, at den forurettede eller dennes nærmeste ikke skal tåle kontakt mv. Samtidig indebærer bestemmelsen, at det i sådanne tilfælde let kan konstateres, at betingelserne for tilhold er opfyldt.

Dansk Anti-Stalking Forening tilslutter sig den foreslåede objektivering af tilholdets indhold. Foreningen anfører dog, at også falske anklager til offentlige myndigheder om f.eks. socialt bedrageri mv. bør fremgå af loven.

Efter straffelovens § 164, stk. 1, straffes den, der afgiver urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, med fængsel indtil 6 år. Efter straffelovens § 165 kan den, der til offentlig myndighed anmelder en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til sådan myndighed indgiver falske klagemål, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Efter omstændighederne vil en overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1, eller § 165 kunne danne grundlag – eller indgå i grundlaget – for meddelelse af et tilhold, hvis overtrædelsen kan sidestilles med en fredskrænkelse, jf. lovforslagets § 2, stk. 1, litra b.

Dansk Anti-Stalking Forening støtter forslaget om at optage betingelserne for tilhold i loven. Det bør dog tydeliggøres, hvem tilfældegrupperne kan være, herunder at chikane mv. af naboer også kan forøves af personer, der ikke er psykisk syge.

Som det fremgår af pkt. 3.4.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er tilhold ikke begrænset til at beskytte bestemte personer eller grupper af personer. I bemærkningerne oplistes en række tilfældegrupper, hvor tilhold i praksis navnlig anvendes. En af grupperne er benævnt ”andre til-

fælde”, hvor nabokonflikter anføres som ét tilfælde og chikane forøvet af psykisk syge som led i den pågældendes sygdom som et andet tilfælde.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre bemærker, at opholdsforbud kan være med til at beskytte ofrene, idet det giver mulighed for mere individuelt tilpassede foranstaltninger. Landsforeningen finder det også positivt, at der etableres en hurtig adgang til domstolsprøvelse.

Danner er positiv over for opholdsforbud og finder, at en sikkerhedszone vil give mere ro og tryghed hos forurettede. Håndhævelsen af tilhold og opholdsforbud kan dog være problematisk på grund af manglende anvendelse af de forvaltningsretlige regler.

Meddelelse af tilhold og opholdsforbud er en forvaltningsretlig afgørelse, og forvaltningslovens regler finder derfor anvendelse i sådanne sager.

LOKK og **Dansk Anti-Stalking Forening** finder, at forslaget om, at et tilhold mv. kan udstrækkes til at omfatte et medlem af forurettedes husstand, bør kunne anvendes i forhold til flere medlemmer af husstanden.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6 være muligt at lade et tilhold eller opholdsforbud omfatte flere medlemmer af forurettedes husstand. Dette er nu præciseret i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse.

2.4. Bortvisning

Danner og **LOKK** bemærker, at muligheden for bortvisning sjældent udnyttes. **LOKK** anfører endvidere, at den forurettede oftest ikke har overskud til at bede politiet om bortvisning, hvorfor politiet oftere bør foreslå denne løsning.

Joan-Søstrene er enig med udvalget i, at politiet nøje bør overveje at benytte hjemlen til at træffe afgørelse om bortvisning, selv om den forurettede ikke har anmodet herom. Det er endvidere erfaringen, at politiet ikke vejleder kvinder, der udsættes for vold i hjemmet, om muligheden for bortvisning, fordi enkelte politifolk ikke kender reglerne herom.

Som det fremgår af pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Strafferetsplejeudvalget i, at det ikke i sig selv er problematisk, at bortvisning ikke anvendes i større udstrækning. Der kan således være mange grunde til, at bortvisning ikke sker i tilfælde, hvor betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, f.eks. at den voldelige part bliver varetægtsfængslet, eller at den forurettede i stedet ønsker at tage ophold

på et krisecenter.

Som det endvidere fremgår det anførte sted i bemærkningerne, er Justitsministeriet enig med Strafferetsplejeudvalget i, at politiet nøje bør overveje, om der i konkrete tilfælde af en vis grovhed kan være anledning til at bortvise, selv om den forurettede ikke har anmodet om det.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 1, at politiet i sager om tilhold, opholdsforbud og bortvisning skal vejlede parterne om reglerne herom. Som tilkendegivet i pkt. 3.8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger vil der blive udarbejdet pjecer om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, som bl.a. politiet kan bruge i deres rådgivning, ligesom der fra politiets side vil blive udarbejdet skriftligt informationsmateriale, der kan udleveres til anmeldere, med orientering om bl.a. de centrale regler.

Joan-Søstrene anfører videre, at en af grundene til, at bortvisning ikke benyttes i videre omfang, er, at politiet ikke kan bortvise gerningsmanden straks, da det er anklagemyndigheden, der træffer afgørelse om bortvisning. Det anføres også, at bortvisningens formål om at beskytte den forurettede derfor forspildes.

Når det gælder afgørelser om bortvisning, er der tale om et væsentligt indgreb, som af hensyn til retssikkerheden bør sikres en grundig juridisk behandling. Justitsministeriet finder ikke grundlag for at foreslå en ændring på dette punkt. En sådan indgribende afgørelse er således ikke egnet til at blive truffet på stedet.

Det bemærkes i øvrigt, at politiet efter lovforslagets § 9 – ligesom efter den gældende bortvisningslov – vil kunne tilbageholde en person, der med rimelig grund antages at have optrådt på en måde, der indebærer en trussel om vold mod et medlem af personens husstand i op til 24 timer, i hvilken periode en afgørelse om bortvisning således vil kunne træffes. Hvis der er udøvet vold mv., vil gerningsmanden kunne anholdes.

Joan-Søstrene anfører, at det ikke fungerer efter hensigten, at opfølgning på bortvisning varetages af kommunernes socialforvaltninger, og at der i stedet bør oprettes interventionskontorer svarende til ordningen i Østrig. De manglende interventionscentre er en væsentlig årsag til, at bortvisningsloven ikke anvendes i større udstrækning.

I Social- og Integrationsministeriets regi findes der allerede en række tilbud, som kan imødesæ behovet for rådgivning af kvinder, der udsættes for vold i hjemmet. Social- og Integrationsministeriet vil imidlertid afsøge mu-

lighederne for på forsøgsbasis at afprøve en model svarende til Østrigsmodellen, som er en rådgivningsintervention i forhold til de voldsramte kvinder, hvis voldsudøvende samlever/ægtefæller for en periode er blevet bortvist fra det fælles hjem.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at muligheden for at forlænge en bortvisning bør fremgå af lovtæksten, ligesom det bør overvejes at sætte en øvre grænse for den samlede tidsmæssige udstrækning af en bortvisning.

Bortvisning kan ligesom tilhold og opholdsforbud meddeles på ny (forlænges), hvis betingelserne herfor fortsat er opfyldt. Justitsministeriet finder, at det er unødvendigt at anføre dette i lovtæksten.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der endvidere ikke særlige grunde, der tilsiger, at der bør fastsættes en absolut tidsgrænse for bortvisning. Som det i den forbindelse fremgår af forarbejderne til den gældende bestemmelse i bortvisningslovens § 5, vil reglen om proportionalitet ved afgørelsen om forlængelse af en bortvisning kunne indebære, at den tidsmæssige udstrækning af indgrebet i sig selv kan trække i retning af at skærpe kravene til grundlaget for bortvisningen.

2.5. Straf og andre retsfølger

Danner anfører, at sanktionen for overtrædelse af tilhold ikke er behørig og ikke indtræder tids nok. En effektiv og behørig sanktion for overtrædelse af opholdsforbud er påkrævet af hensyn til formålet med opholdsforbud.

Dansk Anti-Stalking Forening foreslår, at straffemaksimum for overtrædelse af tilhold eller opholdsforbud bør være 3 års fængsel. Strafferammen i det nye regelsæt bør endvidere udnyttes fuldt ud, og der bør ikke kunne anvendes bødestraf i tilholdssager. Stalking bør kunne straffes med fængsel indtil 4 år (uden mulighed for bødestraf). Stalking bør således have en højere strafferamme end simpel vold efter straffelovens § 244, da de psykiske skader ved stalking er store og ofte varer flere år og dermed er mere omfattende end de skader, der beskrives i § 244. Straffen for stalking bør som minimum udmåles til tidsmæssigt at modsvare et gennemsnitligt behandlingsforløb i f.eks. Dialog mod Vold på mellem 1 og 1½ år.

Efter lovforslagets § 21, stk. 1, er strafferammen for overtrædelse af et tilhold, opholdsforbud eller bortvisning bøde eller fængsel indtil 2 år. Som det i den forbindelse fremgår af pkt. 3.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Strafferetsplejeudvalget i, at 2

års fængsel er et passende straffemaksimum for overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning, henset til at fredskrænkelser således kan medføre op til 2 års fængsel.

Efter lovforslagets § 21, stk. 2, skal stalking – det vil sige systematisk og vedvarende chikane eller forfølgelse – indgå som en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen i sager om overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning. Efter bemærkningerne til bestemmelsen forudsættes det, at stalking som udgangspunkt bør udløse en ubetinget frihedsstraf.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 21, stk. 1, at overtrædelse af opholdsforbud alt andet lige bør anses for at være en grovere krænkelse end overtrædelse af et tilhold.

Dansk Anti-Stalking Forening foreslår, at der bør være mulighed for frivillig behandling af stalking i optakten til potentielle stalkingsager, og at behandling af både psykisk syge personer og personer, der ikke er psykisk syge, bør kunne være et supplement eller alternativ til domme til fængsel. Foreningen henviser til, at Dialog mod Vold tilbyder behandling af udøvere af både fysisk og psykisk vold, og at en del af disse også har udøvet stalking. Foreningen henviser endvidere til rapporten ”Behandling af mænd, der udøver vold. Evaluering af fire projekter, 2011”, hvor Dialog mod Vold vurderes og anerkendes. Der er en veldokumenteret og god grund til, at behandling hurtigst muligt inkorporeres i den nye indsats og lovgivning mod stalking. Der bør etableres et samarbejde mellem på den ene side Dialog mod Vold og på den anden side politiet og kriminalforsorgen, så der kan tilbydes stalkere behandling, når politiet kommer i kontakt med dem, eller under afsoning, herunder som vilkår ved prøveløsladelse eller som vilkår i betingede domme.

Som det fremgår af pkt. 3.7.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, finder Justitsministeriet, at stalking er en alvorlig forbrydelse, der som udgangspunkt bør straffes med ubetinget fængsel. Ministeriet finder således ikke grundlag for at foreslå, at stalkere – som alternativ til en ubetinget frihedsstraf – bør idømmes betingede domme med vilkår om behandling. Ministeriet lægger i den forbindelse også vægt på, at det er usikkert, om en eventuel behandling vil reducere risikoen for recidiv. Endvidere finder ministeriet, at der med sådanne ordninger er risiko for, at det kan være udsigten til at slippe for at afsone fængselsstraf, der motiverer til behandling, frem for et oprigtigt ønske om at ændre stalkingadfærden.

Justitsministeriet er imidlertid positiv over for, at der tilbydes stalkere behandling på frivillig basis. Det bemærkes i den forbindelse, at der alle-

rede bl.a. i regi af kriminalforsorgen findes behandlingsprogrammer for voldsudøvere, herunder stalkere, der har udøvet vold. Kriminalforsorgen har også herudover mulighed for at henvise den dømte til et egnet behandlingstilbud, i det omfang den dømte vurderes at have et behandlingsbehov.

Justitsministeriet er ved at iværksætte en undersøgelse af, hvilke behandlingsprogrammer for stalkere der anvendes i Danmark og i andre lande, og kortlægge, i hvilket omfang disse programmer er blevet effektevalueret, og hvad resultaterne af evalueringerne er. Undersøgelsen vil omfatte Dialog mod Vold. Denne undersøgelse vil herefter danne grundlag for en nærmere vurdering af, om der er behov for at tage yderligere initiativer på området.

Som det fremgår af pkt. 3.8.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det herudover hensigten, at det informationsmateriale, der vil blive udarbejdet til brug for politiet og andre offentlige myndigheder i forbindelse med deres rådgivning i stalkingsager, også skal indeholde oplysninger om egnede behandlingstilbud, således at de relevante myndigheder er opmærksomme på at henvise en gerningsmand, der måtte ønske at indgå i et behandlingsforløb, til et egnet program.

2.6. Straffeprocessuelle indgreb ved efterforskning af tilholdssager mv.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater er bekymret over, at der gang på gang sker udvidelse i adgangen til edition med hensyn til teleoplysninger.

Justitsministeriet finder ligesom Strafferetsplejeudvalget, at der er behov for en vis udvidelse af adgangen til teleoplysninger, jf. lovforslagets § 23, nr. 1, og den præcisering af reglerne om edition, der foreslås i lovforslagets § 23, nr. 2, så der kan foretages edition med henblik på at vurdere, om betingelserne for tilhold mv. er opfyldt. Det vil f.eks. kunne være relevant i forhold til at klarlægge, hvem der er indehaver af en kendt e-mail-adresse.

Der henvises til pkt. 3.7.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.7. Politiets sagsbehandling i sager om tilhold mv.

Danner anfører, at der kan opstå problemer i forbindelse med forkyndelsesprocessen af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning, fordi politiet ikke har kompetence til at forkynde på stedet.

Med lovforslagets § 16 foreslås det, at der skal ske forkyndelse af afgørel-

ser om tilhold, opholdsforbud eller bortvisning. For så vidt angår tilhold og bortvisning svarer det til retsstillingen i dag. Det bemærkes, at der først kan ske forkyndelse, når der er truffet en afgørelse, og at forvaltningslovens regler, herunder om partshøring, i den forbindelse skal overholdes.

Dansk Anti-Stalking Forening foreslår, at der (som i sager om vold) fastsættes en tidsramme på 30 dage fra krænkelse af tilholdet eller opholdsforbuddet eller en særskilt stalkingbestemmelse til sagens berømmelse.

Rigsadvokaten har oplyst, at sager vedrørende tilhold skal behandles med den fornødne hurtighed. Rigsadvokaten finder samtidig, at det ikke vil være hensigtsmæssigt med en fast tidsramme for sagsbehandlingen i sager af denne karakter. Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten.

2.8. Politiets formaninger, vejledning og mægling

LOKK finder, at det bør fremhæves, at formaninger som udgangspunkt ikke vil være egnede, når den ene part har udøvet vold, trusler om vold eller lignende handlinger i et familie- eller samlivsforhold.

Dansk Anti-Stalking Forening anbefaler, at der bør være mulighed for at undlade formaning i forbindelse med grove tilfælde af stalking, så der i stedet straffes efter den af foreningen foreslåede stalkingbestemmelse eller meddeles tilhold mv.

Med lovforslagets § 15, stk. 1, foreslås en særlig bestemmelse om politiets vejledning af parterne om reglerne om tilhold mv. Som det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, kan vejledning af den indklagede ske i form af en formaning, hvis der ikke er grundlag for et tilhold. Har den indklagede udøvet vold, trusler om vold eller lignende handlinger mod den forurettede eller stalket den forurettede, vil betingelserne for meddelelse af tilhold efter de foreslåede bestemmelser i § 2, stk. 1 eller stk. 2, i langt de fleste tilfælde være opfyldt. Det bemærkes i øvrigt, at hvis en person har udøvet vold eller er fremkommet med trusler herom, vil der kunne være grundlag for at straffe den pågældende efter henholdsvis straffelovens § 244 eller efter omstændighederne § 266.

Dansk Anti-Stalking Forening anerkender, at formaninger kan være virksomme i nogle tilfælde. Formaninger bør registreres i politiets journal-system, så der ikke opstår tvivl herom, og så sagsbehandlingstiden forkortes. Endvidere bør en krænker, der fortsætter sin chikanøse adfærd efter at have modtaget en formaning, umiddelbart meddeles et tilhold.

Det vil bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om betingelserne i lovforslagets § 2 for meddelelse af tilhold er opfyldt. Det forhold, at den indklagede efter at have modtaget en formaning fortsætter en chikanøs adfærd, indebærer således ikke per automatik, at den pågældende skal meddeles et tilhold. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 15, stk. 1, vil omstændighederne i forbindelse med en formaning dog kunne indgå i grundlaget for en senere afgørelse om tilhold mv.

Rigspolitiet har oplyst, at oplysninger, som vurderes at have en politimæssig betydning, herunder politiets eventuelle formaning som led i behandlingen af en tilholdssag, registreres i politiets elektroniske systemer.

LOKK, Danner, Mødrehjælpen og **Joan-Søstrene** anfører, at konfliktråd som udgangspunkt ikke er egnet, når der er tale om vold i nære relationer. Dette bør præciseres i lovbemærkningerne. **LOKK, Danner** og **Joan-Søstrene** henviser i den forbindelse til rapporten ”En undersøgelse af konfliktmægling ved vold i nære relationer” fra 2011 af Karin Steen Madsen. Af rapporten fremgår det bl.a., at det ikke er entydigt, om et tilbud om mægling kan være relevant i sager om vold i nære relationer. Det anføres endvidere i rapporten, at et tilbud om mægling i denne type af sager altid bør ske på baggrund af en kvalificeret vurdering af parterne og omstændighederne omkring volden. **Joan-Søstrene** anfører endvidere, at kvinder, der udsættes for stalking eller partnervold, ofte er i en skrøbelig og udsat position, og at det derfor kan frygtes, at de lader sig presse til at deltage i konfliktråd, selv om ordningen er frivillig. **Mødrehjælpen** anfører, at konfliktråd ikke bør anvendes i sager om familierelateret vold, da magtforholdet er skævt, og parterne derfor ikke kan betragtes som ligestillede.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre støtter, at der bliver mulighed for at behandle konflikter i tilholdssager mv. i konfliktråd. Dette vil dog stille helt særlige krav til visitationen i denne type af sager. Der vil antagelig være en del, som efter en konkret vurdering vil være uegnede.

Dansk Anti-Stalking Forening fraråder konfliktråd i stalkingsager. Foreningen henviser til, at det er stalkerens mål at komme i kontakt med den forurettede, at der er en ulige magtbalance mellem parterne, og at den forurettede har et klart beskyttelsesbehov. Foreningen fraråder på den baggrund også, at der tilbydes frivilligt konfliktråd, fordi det vil kunne lægge et u hensigtsmæssigt pres på offeret, som af frygt for ikke at få den fornødne beskyttelse risikerer at tilfredsstille systemets forventninger.

Justitsministeriet er enig med Strafferetsplejeudvalget i, at konflikter i visse sager om tilhold mv. bør kunne behandles i konfliktråd, hvis der er

udsigt til, at konflikten kan løses på den måde, og at der administrativt vil blive fastsat regler herom, jf. pkt. 3.7.4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Ved lov nr. 467 af 12. juni 2009 om konfliktråd i anledning af en strafbar handling er der fastsat regler om, at den forurettede og gerningsmanden kan mødes under en neutral mæglers tilstedeværelse for at tale om den strafbare gerning. Mægling kan alene finde sted, hvis parterne samtykker i at deltage i konfliktråd. Med nærværende lovforslag foreslås ikke ændringer af loven om konfliktråd.

I hver politikreds er der udpeget en koordinator, hvortil der er knyttet et antal mæglere. Koordinatorerne skal gennemføre vurderinger af politikredsens samlede sagsportefølje med henblik på at identificere egnede sager til konfliktmægling og indhente samtykke fra parterne. Herefter fordeles sagerne til politikredsens mæglere, der forestår mægling i sagen.

Det er en forudsætning for at kunne virke som mægler, at den pågældende har gennemført en konfliktmægleruddannelse, som forestås af Rigspolitiet. Rigspolitiet kan dog bestemme, at også personer, der har gennemført en anden mægleruddannelse, kan virke som mægler i konfliktrådsordningen. Uddannelsen giver deltagerne teoretiske og praktiske færdigheder inden for konfliktråds mægling og mediationsteknik mv. Uddannelsen giver endvidere en indføring i retssystemet, og der undervises i kendskab til såvel forurettedes som gerningsmænds reaktionsmønstre. Endelig vejledes om reglerne om tavshedspligt, inhabilitet samt udveksling af oplysninger mellem offentlige myndigheder og mellem mægler og offentlige myndigheder.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet er opmærksomt på bl.a. de problemstillinger, som kan opstå i forbindelse gennemførelse af konfliktråd i sager om vold i nære relationer og sager om stalking. Rigspolitiet har i øvrigt iværksat en evaluering af konfliktrådsordningen, der forventes afsluttet medio 2012. I den forbindelse forventes eventuelle problemstillinger belyst med henblik på eventuel tilretning og justering af ordningen.

2.9. Organisering af indsatsen i politikredsene

Rigspolitiet har med en strategi fra 2007 implementeret rammerne for politiets indsats over for jalousidrab og andre alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser. Med henblik på at kunne gennemføre en indsats, der er tilpasset de lokale forhold og dermed det lokale trusselsbillede, er indsatsen på området fra 2011 forankret i de enkelte politikredse, der prioriterer og organiserer indsatsen på baggrund af en vurdering af de lokale forhold og det lo-

kale kriminalitetsbillede, og der er således ikke en national operationaliseringsstrategi på området. Som følge af den lokale forankring af disse sagstyper er det Rigspolitiets opfattelse, at spørgsmålet om oprettelse af særlige enheder til behandling af sager om tilhold, opholdsforbud og bortvisning bør afgøres af politidirektørerne og ikke beslattes centralt.

Politiforbundet i Danmark har tilsluttet sig de foreslåede tiltag, men bemærker, at det bør overlades til politiet at sikre, at indsatsen på området forankres rette sted.

Justitsministeriet er enig i det, som Rigspolitiet og Politiforbundet har anført. Det er på den baggrund præciseret i lovforslaget, at det vil være op til de enkelte politidirektører at vurdere, om der bør oprettes særlige enheder, eller om der i lyset af udvalgets anbefalinger er behov for andre initiativer i forhold til organisering af politikredsens indsats på dette område.

2.10. Beskyttelse af den forurettede

Danner bemærker, at politiets overfaldsalarmer giver øget tryghed, men anfører samtidig, at kvinder, som støttes af organisationer som f.eks. Danner, har lettere ved at få udleveret en overfaldsalarm end andre.

Dansk Anti-Stalking Forening og **Mødrehjælpen** anfører, at der for at sikre ofres beskyttelse fra krænkelse indtil afsluttet sagsbehandling/domfældelse bør være mulighed for at iværksætte midlertidige foranstaltninger for at beskytte forurettede.

Rigspolitiet har oplyst, at politiets brug af beskyttende foranstaltninger, herunder eksempelvis udlevering af overfaldsalarmer, beror på en konkret politimæssig vurdering i det enkelte tilfælde.

Spørgsmålet om anvendelse af beskyttende foranstaltninger vurderes bl.a. på baggrund af en samtale med den i sagen relevante person samt en vurdering af sagens øvrige omstændigheder. I den forbindelse søges det klarlagt, hvorvidt der er tale om en konkret trussel mod den pågældende, herunder om der er en reel mulighed for, at den pågældende kan blive udsat for vold eller lignende. I forlængelse heraf vurderes det, om iværksættelsen af en beskyttende foranstaltning kan medvirke til at nedsætte risikoen for, at den pågældende udsættes for strafbare forhold, og dermed tillige vil kunne have en tryghedsskabende effekt.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at udlevering af alarmtelefoner oftest sker i sager om trusler og vold eller i tilknytning til udstedte tilhold, her-

under i æresrelaterede eller rocker-/banderelaterede sager.

Dansk Anti-Stalking Forening finder, at ofre for grove tilfælde af stalking bør gives bedre muligheder for at vidne i retten, for at beskytte disse mod afsløring af en ny identitet, for at skabe muligheder for at starte et nyt liv med ny identitet og for at styrke ofrenes retsstilling. Nogle stalkingofre har således opgivet at vidne i retten af frygt for den sigtede og af frygt for afsløring af en ny identitet. Ofre for stalking bør derfor kunne afhøres indenretligt. Det bør endvidere være muligt at få ny identitet (cpr-nummer).

Joan-Søstrene anfører, at det kan være et problem for kvinder, der bliver forfulgt, at de ikke kan skifte cpr-nummer.

Efter retsplejelovens § 856, stk. 1, kan rettens formand beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, når særegne grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås. Efter § 856, stk. 2, kan retten, hvis det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, på anmodning bestemme, 1) at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for det, eller 2) at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet. En afgørelse efter stk. 2 træffes på grundlag af en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder eventuelle oplysninger om vidnets forudgående tilknytning til tiltalte og oplysninger om sagens karakter, jf. stk. 3. Justitsministeriet finder ikke grundlag for at foreslå ændring af disse regler.

Efter CPR-lovens § 3, stk. 5, kan der tildeles et nyt personnummer til en person, når der er fejl i de oplysninger om fødselsdato eller køn, som indgår i vedkommendes personnummer. Der er ikke i CPR-loven hjemmel til at tildele et nyt personnummer i andre tilfælde end ved fejl i personnummeret, f.eks. hvis en person følger sig truet eller forfulgt.

Når der tildeles et nyt personnummer, vil det tidligere tildelte nummer blive stående i CPR med en henvisning til det nye nummer. Det nye nummer vil ligeledes indeholde en henvisning til det gamle nummer. Oplysningerne fra det gamle nummer vil blive overført til det nye nummer, hvorpå nye oplysninger fremover vil blive registreret. Ved et personnummerskift vil det således ikke kunne opnås, at der ikke er forbindelse i CPR til tidligere oplysninger.

Personnummeret fungerer i dag som et helt grundlæggende fundament for den digitale infrastruktur, og personnummeret benyttes som en nøgle i såvel den offentlige sektor som den private sektor i forhold til at registrere

og anvende persondata. Således er personnummeret f.eks. fundamentet for skattesagsbehandling, håndteringen af sundhedsdata i det offentlige sundhedssystem, ligesom personnummeret og CPR-systemets slægtsdata anvendes af skifteretterne til at udfinde arveberettigede.

Koblingen mellem det nye og det tidligere nummer har betydning i forhold til den offentlige sektors brug af CPR's data, f.eks. således at der fortsat – ved tildeling af nyt personnummer – kan ske en kobling til data registreret under det gamle personnummer, så der f.eks. kan finde korrekt skattesagsbehandling sted, udfindes korrekte sundhedsoplysninger i forhold til eksisterende sundhedsdata og udfindes korrekte slægtskabsrelationer i forhold til et skifte.

Økonomi- og Indenrigsministeriet – hvorunder CPR-lovgivningen hører – har på den baggrund oplyst, at det ikke vil være en løsning at tildele nyt personnummer til ofre for stalking.

Det bemærkes, at et offer for stalking har mulighed for at få navne- og adressebeskyttelse i CPR, således at vedkommendes navn og adresse i CPR ikke må videregives til private, jf. dog CPR-lovens § 34, § 38, stk. 4, § 42, stk. 3-5, § 43, stk. 1, og § 45.

2.11. Udbredelse af kendskabet til reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning

Institut for Menneskerettigheder foreslår, at det informationsmateriale om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, der udarbejdes til brug for anmeldere mv., oversættes til relevante fremmedsprog.

I forbindelse med udarbejdelsen af informationsmaterialet vil det blive overvejet, om det bør oversættes til andre sprog og i givet fald hvilke.

2.12. Opfølgning på tilhold, opholdsforbud og bortvisning

LOKK og **Danner** påpeger, at bortvisning ikke kan stå alene, men skal følges op af yderligere rådgivning og behandling til begge parter.

Med lovforslagets § 11 videreføres den gældende regel i bortvisningsloven om, at politiet skal underrette de sociale myndigheder senest samtidig med en afgørelse om bortvisning, således at de sociale myndigheder har mulighed for rettidigt at kunne yde en kvalificeret rådgivning i overensstemmelse med servicelovens bestemmelser.

Herudover vil retningslinjerne for politiets underretning af de sociale

myndigheder i sager om tilhold og opholdsforbud blive præciseret.

Hermed videreføres således rammerne for det tætte samarbejde mellem politi og de sociale myndigheder.

LOKK anfører, at politiet bør underrette kommunens socialforvaltning om alle sager, hvor der er børn involveret, således at de nødvendige foranstaltninger kan iværksættes.

Danner anfører, at der bør gælde en skærpet indberetningspligt, således at politiet skal underrette de sociale myndigheder i alle sager om vold, hvor der er børn involveret.

Serviceovens § 153, der omhandler den skærpede underretningspligt for personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, herunder for politiet, gælder i alle tilfælde, hvor disse får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, hvor et barn efter fødslen kan få behov for særlig støtte, eller hvor et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb. Bestemmelsen gælder således uanset, om der er en person i barnets eller den unges husstand, over for hvem der er truffet en afgørelse om bortvisning.

2.13. Andre regelsæt

Det er **LOKKs** erfaring, at en anmodning om tilhold ikke altid imødekommes, når der er samvær med børn. Dette problem ses ikke løst.

Mødrehjælpen bemærker, at det ikke er overvejet, hvordan tilhold kan gives og håndhæves, hvor anden lovgivning giver den indklagede ret til kontakt med den forurettede, f.eks. i tilfælde hvor den indklagede har samværsret med et fællesbarn.

Danner bemærker, at tilhold ikke bør afslås med henvisning til, at der er en samværsordning.

Efter forældreansvarsloven skal afgørelser om bl.a. samvær træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, jf. lovens § 4. Uanset at loven indeholder en formodning om, at det er bedst for barnet at have kontakt til begge sine forældre, vil der være situationer, hvor en sådan kontakt må afskæres af hensyn til barnet. Efter lovens § 21, stk. 4, er det således muligt at afslå at fastsætte samvær eller at ophæve et aftalt eller fastsat samvær. Vold over for barnet bør altid føre til, at en anmodning om ophævelse af eller afslag på samvær imødekommes. Vold over for bopælsforælderen eller andre

medlemmer af den husstand, hvor barnet opholder sig, kan også føre til afslag på eller ophævelse af samvær. Hertil kommer, at chikanøs adfærd fra samværsforældrens side over for bopælsforælderen og dennes familie kan indgå i vurderingen af omfanget af samværet, herunder i vurderingen af, om kontakten til barnet skal afskæres. Den chikanøse adfærd kan f.eks. have form af vedvarende trusler om vold eller af, at den pågældende konstant opsøger eller kontakter familien uden for aftalte tidsrum, eventuelt på trods af et tilhold.

Forældreansvarslovens regler gør det således muligt at inddrage baggrunden for et tilhold eller krænkelser, der kan føre til et tilhold, i vurderingen af samværs spørgsmålet, ligesom det efter en konkret vurdering er muligt at lægge vægt på et eventuelt tilhold ved fastlæggelsen af samværet.

Joan-Søstrene anfører, at det bør overvejes at indføre lovgivning, hvorefter der skal ske umiddelbar bortvisning af en medarbejder, der udøver stalking (sexchikane) over for en anden medarbejder, uden at arbejdsgiveren ifalder erstatningsansvar.

Det følger af § 4 i ligestillingsloven – som hører under Beskæftigelsesministeriet – at arbejdsgivere skal behandle arbejdstagere lige for så vidt angår arbejdsvilkår, herunder også ved afskedigelse. Arbejdsgiveren skal også behandle mænd og kvinder lige ved ansættelser, forflytninger og forfremmelser samt i forhold til uddannelse, jf. lovens §§ 2-3.

Ligestillingsloven indeholder en klar definition af chikane i § 1, stk. 5, og en definition af sexchikane i § 1, stk. 6. Udsættes en ansat for chikane eller seksuel chikane i en arbejdsituation efter disse definitioner, anses det i praksis for at være en overtrædelse af ligestillingslovens § 4, idet den ansatte herved udsættes for kønsdiskriminerende arbejdsvilkår.

Ligestillingsloven regulerer forholdet mellem den ansatte og arbejdsgiveren, og en arbejdsgiver vil være forpligtet til i rimeligt omfang at sikre sine ansatte mod seksuel chikane. Det gælder ikke blot krænkelser begået af arbejdsgiveren personligt, men også krænkelser, der begås af andre som f.eks. andre ansatte.

Ligestillingsloven forpligter ikke arbejdstagere, men en ansat, der krænker en kollega, kan derimod efter omstændighederne straffes efter anden lovgivning. Arbejdsgiveren vil dog ifølge det ovenfor nævnte have en pligt til at stoppe den krænkende adfærd, og kan i den anledning benytte de almindelige arbejdsretlige regler om afgivelse af advarsel, omplace-

ring, opsigelse og bortvisning mv.

2.14. Beskikkelse af bistandsadvokat

Dansk Anti-Stalking Forening anfører, at der i praksis ikke beskikkes bistandsadvokat i sager om overtrædelse af straffelovens § 265. Foreningen foreslår på den baggrund, at bestemmelsen i retsplejelovens § 741 a udvides, således at der også kan beskikkes bistandsadvokat i sager om stalking.

Som det fremgår af pkt. 3.8.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, forudsættes det, at bestemmelsen i retsplejelovens § 741 a, stk. 4, om beskikkelse af bistandsadvokat vil kunne finde anvendelse i grove tilfælde af stalking, når der foreligger en overtrædelse af et tilhold.

2.15. Erstatning og godtgørelse

Erstatningsnævnet bemærker, at den foreslåede ændring af offererstatningslovens § 1, stk. 1, ikke som sådan giver Erstatningsnævnet anledning til bemærkninger, idet ændringen i det væsentligste er en konsekvens af, at straffelovens § 265 flyttes til den foreslåede nye lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Det må bero på en politisk vurdering, om overtrædelse af tilhold skal flyttes fra straffeloven til en særskilt lov. Nævnet finder det samtidig mindre hensigtsmæssigt, at offererstatningsloven efter forslaget ikke længere alene omfatter overtrædelser af straffeloven, men tillige overtrædelse af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

Formålet med at samle reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i en ny lov er at styrke indsatsen for at beskytte personer mod at blive udsat for fredskrænkelser, forfølgelse og chikane. Samtidig finder Justitsministeriet, at der fortsat bør være mulighed for, at staten kan yde erstatning og godtgørelse efter offererstatningsloven for personskade ved overtrædelse af tilhold, selv om reglen om tilhold ikke længere fremgår af straffeloven. Efter ministeriets opfattelse bør der også være mulighed for, at staten kan yde erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af opholdsforbud og bortvisning.

Dansk Anti-Stalking Forening foreslår, at betingelserne for at opnå godtgørelse for tort mv. lempes, så det bliver lettere for stalkingofre at opnå godtgørelse for den psykiske overlast, som stalkingramte påføres.

Foreningen Hjælp Voldsofre har anført, at det i de sager, som betænkningen vedrører, typisk vil være godtgørelse for tort mv., der kan komme på tale. Foreningen efterlyser på den baggrund retningslinjer for, hvornår

en forurettet vil være berettiget til en sådan godtgørelse, samt en angivelse af niveauet for den omhandlede godtgørelse.

Som det fremgår af lovforslagets § 24 og pkt. 3.8.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, foreslås det, at offererstatningsloven ændres, så ordningen om, at forurettede kan få erstatning og godtgørelse fra staten for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af tilhold, bevares, og at ordningen udstrækkes til også at gælde for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af opholdsforbud og bortvisning.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør karakteren og omfanget af den krænkelse, som forurettede har været udsat for, på samme måde som hidtil være afgørende for, om der er grundlag for at tilkende godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26. På den anførte baggrund lægges der ikke med lovforslaget op til at ændre de materielle betingelser for tilkendelse af godtgørelse efter den nævnte bestemmelse.

Det tilføjes, at det fremgår af regeringsgrundlaget, at rammerne for offererstatning skal efterses. Regeringen vil i den kommende tid nærmere overveje, hvilke initiativer der i den forbindelse er anledning til at iværksætte.

2.16. Elektronisk kontrol

Advokatrådet og **Landsforeningen af Forsvarsadvokater** tilslutter sig, at der ikke bør foreslås regler om elektronisk kontrol som følge af de af udvalget påpegede problemer af principiel, praktisk og teknisk karakter.

Datatilsynet er enig i udvalgets vurdering af, at elektronisk kontrol må anses for et betydeligt indgreb i den personlige frihed, som har karakter af individuel personovervågning. Den behandling af personoplysninger, der i givet fald ville ske som led i en sådan ordning, vil rejse væsentlige spørgsmål i forhold til grundlæggende databeskyttelsesretlige principper om proportionalitet og nødvendighed.

Danner finder, at elektronisk kontrol i visse sager kan være et godt supplement til andre foranstaltninger, hvis man er opmærksom på risikoen for manipulering, udfald og tekniske uheld.

Dansk Anti-Stalking Forening ser stadig anvendelsesperspektiver i elektronisk kontrol – som en ud af flere anvendelsesmuligheder i forbindelse med håndhævelse af opholdsforbud – i grove tilfælde af stalking, og hvor der er en bestyrket risiko for voldsanvendelse.

Justitsministeriet er enig med Strafferetsplejeudvalget i, at der ikke på nu-

værende tidspunkt er grundlag for at foreslå indførelsen af en ordning med elektronisk kontrol med overholdelsen af opholdsforbud. Det skyldes, at en sådan ordning vil være forbundet med en række problemer af principiel, praktisk og teknisk karakter. Lovforslaget indeholder således ikke regler om en sådan ordning.

Der henvises til pkt. 3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

3. Andet

LOKK foreslår, at loven evalueres efter en given periode f.eks. 5 år, hen-set til at lovforslaget indeholder mange nye regler og redskaber mv. LOKK henviser i den forbindelse til forældreansvarsloven.

Dansk Anti-Stalking Forening opfordrer til, at det foreslåede regelsæt og de foreslåede tiltag samt den af foreningen foreslåede stalkingbestemmelse evalueres efter en periode på 3 år. Evalueringen bør også omfatte anvendelse af behandlingstilbud og behandlingsdomme til krænkere. Ved evalueringen vil det også være muligt at genoverveje behovet for – og eventuelt implementering af – elektronisk kontrol i forlængelse af de norske og svenske erfaringer med elektronisk kontrol.

Justitsministeriet vil løbende følge området. Ministeriet vil i den forbindelse være opmærksom på, om de løbende erfaringer med anvendelse af det nye regelsæt og de andre tiltag i tilknytning hertil giver anledning til at foreslå ændringer eller nye tiltag på området. For så vidt angår elektronisk kontrol vil ministeriet endvidere løbende følge udviklingen, herunder kommende erfaringer i Norge og Sverige, med henblik på, at spørgsmålet kan tages op til fornyet overvejelse, hvis der viser sig anledning til det.

Justitsministeriet har herudover som nævnt ovenfor under pkt. 2.5 iværksat en undersøgelse af eventuelle effektevalueringer af behandlingstilbud til stalkere.

Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag svarer med visse redaktionelle ændringer til Strafferetsplejeudvalgets lovudkast.